

Sprawozdania

Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Diagnoza psychologiczna jako przedmiot badania i nauczania” Poznań, 11 czerwca 2011 roku

W dniu 11 czerwca 2010 roku odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Diagnoza psychologiczna jako przedmiot badania i nauczania”, zorganizowana przez Instytut Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Należy szczególnie docenić pojawienie się na polskiej mapie konferencji wydarzenia o tak wysokim stopniu specjalizacji. Po pierwsze – to dowód rozwoju polskiej psychologii w ogóle, po drugie – konferencja otwiera nowy etap rozwoju metod nauczania diagnostyki, po trzecie – po raz pierwszy w Polsce stworzono możliwość integracji środowiska osób zajmujących się badaniem i nauczaniem diagnozy psychologicznej. W jednodniowym spotkaniu uczestniczyło około 30 osób, odbyło się 15 prezentacji oraz wiele cennych spotkań i dyskusji nieformalnych.

O znaczeniu konferencji w dużej mierze świadczyli jej uczestnicy. Obok uznanych autorytetów w prezentowanej w jej ramach tematyce, takich jak organizator konferencji prof. Jacek Paluchowski oraz zaproszeni prof. Anna Brzezińska czy prof. Ewa Trzebińska, oraz obok doświadczonych dydaktyków, udało się przyciągnąć także młodych doktorantów.

W wystąpieniu otwierającym konferencję prof. Jacek Paluchowski opisywał model edukacji tzw. nowego profesjonalizmu, oparty na idei refleksji-w-działaniu i refleksji-nad-działaniem. Nie jest możliwe – jak wskazywał – aby wykształcenie uniwersyteckie zaopatrzyło osobę w kompletne narzędzia użyteczne we wszystkich sytuacjach, jakie spotka w przyszłości. Zatem kształcenie powinno być nakierowane raczej na rozwój kompetencji stałego doskonalenia własnych umiejętności. Odpowiednią metodą nauczania są studia przypadków, promujące szeroką, złożoną wiedzę integrowaną wobec konkretnej osoby i przypadku w jej życiu.

Prof. Anna Brzezińska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) przedstawiła wyniki analizy wypowiedzi młodych dydaktyków dotyczących trudności w pracy ze studentami w dzisiejszej rzeczywistości. W tym kontekście autorka porównała różne modele nauczania oraz zaprezentowała nowoczesny model progresywizmu rozwojowego, w którym nauczyciel oraz student stykają się w różnych momentach swojego rozwoju i wzajemnie koordynują swoje działania przez okres wspólnej pracy. Prezentacja zawierała wiele wskazówek dotyczących m.in. wykorzystywania siły tutoringu rówieśniczego oraz pracy ze studentami mającymi szeroki dostęp do wiedzy poprzez nowoczesne media, takie jak Internet.

Większość wystąpień dotyczyła metodyki nauczania diagnozy psychologicznej. Anna Słysz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) omawiała program odpowiednich ćwiczeń i konwersatoriów nauczania diagnozy, prezentując zarówno cele, strukturę zajęć, jak i konkretne metody nauczania, m.in. arkusz do oceny studium przypadku przygotowywanego przez studentów. Dyskusja po wystąpieniu ujawniła zasadnicze podobieństwa programów nauczania diagnozy na różnych uczelniach. Piotr Hałaziński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) z kolei opisał poruszające wyniki badań nad testem wiadomości jako metodą sprawdzania efektów kształcenia z zakresu diagnostyki. Okazało się, że studenci nie są przygotowani do pełniejszej weryfikacji poziomu

jej wiedzy, mają jedynie umiejętność odpowiadania na najprostsze testy jednokrotnego wyboru, będące z kolei najsłabszą techniką weryfikacji poziomu wiedzy.

Zespół ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie przedstawił serię trzech połączonych ze sobą wystąpień. W pierwszym Monika Tarnowska omawiała kompetencje konieczne do profesjonalnego prowadzenia procesu diagnozy, odnosząc je do zjawisk uczenia. Bartosz Zalewski opisał stosowaną na świecie, a nieznaną w Polsce, metodę nauczania diagnostyki metodą symulacji – nie komputerowej, lecz opartej na odgrywaniu ról przez odpowiednio wytrenowane osoby. Jednocześnie autor podjął krytykę popularnej w Polsce metody uczenia studentów procedurą „realnego klienta”, a więc kontaktu studentów z realnymi osobami. Obrony tej metody podjęła się Maja Filipiak, która na bazie doświadczeń własnych warszawskiego zespołu podkreślała złożoność zadania, jakie staje przed studentem podczas kontaktu z realną osobą, oraz proponowała sposoby dostosowania całego procesu nauczania do możliwości studentów.

Należy także wyróżnić blok wystąpień opisujących idee i metody nauczania diagnostyki w specyficznych kontekstach. Prof. Ewa Trzebińska (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej), odnosząc się do idei psychologii pozytywnej, podkreślała wagę diagnozowania zasobów i dobrostanu pacjenta, wskazując na konieczność przesunięcia akcentów w nauczaniu diagnozy z koncentracji przede wszystkim na deficytach i trudnościach osoby w kierunku zbalansowanej diagnostyki. Aneta Borkowska oraz Beata Daniluk (Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie) omawiały specyfikę nauczania diagnozy neuropsychologicznej, prezentując odpowiednie modele nauczania zarówno w postaci odpowiedniego programu specjalizacji na studiach, jak i celów, podstawowych treści oraz miejsca i wagi diagnozy neuropsychologicznej w diagnostyce psychologicznej w ogóle. W swoim wystąpieniu Grażyna Krasowicz-Kupis oraz Katarzyna Wiejak (Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie) przedstawiły wyniki badań nad rozumieniem słów używanych w popularnych kwestionariuszach osobowości (m.in. EPQ-R, NEO-FFI, NEO-PI-R) przez osoby dorosłe z różnych populacji. Natomiast Agnieszka Pasztak (Uniwersytet Śląski) postulowała konieczność specyficznego przygotowywania studentów do diagnozy małych dzieci, wskazując na wyraźne braki w wiedzy studentów, dotyczącej raczenia sobie m.in. z oporem zarówno dzieci, jak i rodziców wobec oraz podczas procesu diagnostycznego.

Pojawiły się także wystąpienia dotyczące dalszych losów studentów psychologii. Barbara Mróz (Uniwersytet Wrocławski) analizowała programy specjalistycznych studiów podyplomowych w różnych obszarach diagnozy, zadając ważne pytania o użyteczność programów tych studiów oraz ich dostosowanie m.in. do oczekiwań przyszłych pracodawców oraz samych studentów. Natomiast Dominika Ustjan (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Instytut Psychiatrii i Neurologii) wywołała gorącą dyskusję wystąpieniem, w którym snuła refleksję nad efektami uczenia diagnozy z punktu widzenia pracownika szpitala psychiatrycznego, przyjmującego na staże absolwentów psychologii. Jak się okazuje, uczelnie dostarczają wiedzy, lecz nie oferują odpowiedniego doświadczenia praktycznego, pozostawiając ten problem ośrodkom praktycznym. Dyskusja dotyczyła różnych celów i oczekiwań uczelni oraz szpitali, podkreślano trudność etapu przejścia między ukończeniem studiów a rozpoczęciem praktyki.

Należy podkreślić różnorodność tematyki, a jednocześnie świeżość pomysłów i refleksji zaprezentowanych podczas konferencji. Uczestników zaproszono do przygotowania odpowiednich artykułów, które znajdują się w specjalnym numerze *Czasopisma Psychologicznego*. Z pewnością konferencję uznać należy za udane wydarzenie, którego wyniki mogą przelożyć się na rozwój metod kształcenia studentów i w dalszej kolejności na jakość umiejętności diagnostycznych absolwentów uniwersytetów.

Bartosz Zalewski
Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej